

Про затвердження Інструкції про порядок позначення роздрібних цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібно́ї торгівлі та закладах ресторанного господарства

(назва із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

**Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України
від 4 січня 1997 року N 2**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
20 січня 1997 р. за N 4/1808**

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства зовнішніх економічних зв'язків
і торгівлі України
від 17 травня 1997 року N 252,
від 23 березня 1999 року N 168,
наказами Міністерства економіки України
від 16 травня 2000 року N 80,
від 25 січня 2008 року N 21

Відповідно до Закону України "Про захист прав споживачів" та постанови Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 N 833 "Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування населення" **НАКАЗУЮ:**

(преамбула у редакції наказу Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

1. Затвердити Інструкцію про порядок позначення роздрібних цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібно́ї торгівлі та закладах ресторанного господарства, що додається.

(пункт 1 у редакції наказу Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

2. Юридичному управлінню (Сервінський А. Ю.) зареєструвати цей наказ в Міністерстві юстиції України.

3. Визнати такими, що не застосовуються на території України, наказ Міністерства торгівлі СРСР від 24.08.50 N 690 "О мероприятиях по упорядочению информации покупателей о ценах на товары в торговой сети и предприятиях общественного питания" та "Инструкцию о порядке обозначения розничных цен на товарах народного потребления", затверджену Державним комітетом по цінах при Державному плановому комітеті СРСР 17.10.67 за N 10-15/2185, а також таким, що втратив чинність, наказ Міністерства торгівлі УРСР від 02.07.82 N 193 "О порядке обозначения розничных цен на импортных товарах народного потребления".

4. Управлінню інформаційного забезпечення (Загорняк О. В.) забезпечити публікацію цього наказу в газеті "Урядовий кур'єр".

Міністр

С. Г. Осика

Внесено Головним управлінням з питань внутрішньої торгівлі та громадського харчування.

ПОГОДЖЕНО:

Заступник Міністра економіки України

В. М. Кальник

Заступник Міністра фінансів України

В. Л. Першин

**Перший заступник Голови Державного
комітету України у
справах захисту прав споживачів**

Л. В. Буряк

**Перший заступник Голови правління
Центральної спілки споживчих
товариств України**

В. Н. Ковтуненко

**Головний державний санітарний лікар
України, Перший заступник Міністра
охорони здоров'я України**

Л. С. Некрасова

Заступник Міністра інформації України

І. К. Шелудько

**Перший заступник Міністра зв'язку
України**

О. О. Гнелецький

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства зовнішніх
економічних зв'язків і торгівлі
України
від 4 січня 1997 р. N 2

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України
20 січня 1997 р. за N 4/1808

ІНСТРУКЦІЯ

про порядок позначення роздрібних цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібно́ї торгівлі та закладах ресторанного господарства

(назва із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

(У тексті Інструкції слово "покупець" в усіх відмінках та числах замінено відповідно словом "споживач" у відповідних відмінках та числах згідно з наказом Міністерства економіки України від 25 січня 2008 року N 21)

1. Ця Інструкція визначає основні вимоги щодо порядку позначення роздрібних цін на товари народного споживання в підприємствах роздрібно́ї торгівлі, закладах ресторанного господарства та спрямована на дотримання прав споживачів щодо одержання необхідної, доступної та достовірної інформації про ціни на товари відповідно до Закону України "Про захист прав споживачів".

(пункт 1 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

2. Вимоги цієї Інструкції поширюються на всіх суб'єктів господарювання незалежно від форм власності, які здійснюють торговельну діяльність у сфері роздрібно́ї торгівлі та ресторанного господарства на території України.

(пункт 2 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

3. Роздрібні ціни на товари народного споживання (далі - ціни) - це ціни на товари невиробничого споживання, за якими їх продають незалежно від форми розрахунків безпосередньо громадянам та іншим кінцевим споживачам для їх особистого некомерційного використання.

4. Роздрібні ціни на товари формуються, встановлюються і застосовуються згідно з чинним законодавством.

Працівники, відповідальні за формування, встановлення і застосування роздрібних цін, призначаються керівником суб'єкта господарювання.

(пункт 4 доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства
зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 17.05.97 р. N 252)

5. Роздрібні ціни фіксуються суб'єктом господарювання у реєстрі роздрібних цін, де зазначається: назва товару, артикул, марка, тип, оптова відпускна ціна (ціна постачальника) з посиланням на документ, що її засвідчує, розмір торговельної надбавки, встановлена роздрібна ціна.

Документами, які обґрунтовують сформовані і встановлені ціни на товари, що надійшли до підприємств роздрібно́ї торгівлі та закладів ресторанного господарства, є рахунки-фактури, накладні, квитанції про прийняття товарів на комісію, забірні листи, калькуляційні картки, інші супровідні документи, книги надходження товарів, акти останньої інвентаризації, описи-акти уцінки, дооцінки, оформлені в установленому порядку.

(пункт 5 доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 17.05.97 р. N 252, абзац другий пункту 5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

6. Інформування споживачів про роздрібні ціни на товари здійснюється за допомогою таких засобів:

ярликів цін (цінників) на зразках товарів або покажчиків цін в підприємствах роздрібно́ї торгівлі;

ярликів цін (цінників), преїскурантів алкогольних напоїв, меню та преїскурантів цін на куповані товари у закладах ресторанного господарства.

(абзац третій пункту 6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

Ярлик цін (цінник) призначається для надання споживачам основної інформації на окремий товар, покажчик цін і преїскурант цін на куповані товари - на ряд товарів, що є у продажу, меню - про перелік страв, кулінарних, булочних, борошняних кондитерських виробів, що пропонуються протягом дня.

7. Ярлики цін (цінники) та покажчики цін повинні мати такі реквізити:

для продовольчих товарів:

для вагових товарів - назва товару, сорт, ціна за один кілограм або за сто грамів;

для товарів чи напоїв, що продаються на розлив, - назва товару чи напою, сорт, ціна за одиницю місткості або одиницю ваги;

для штучних товарів та напоїв в пляшках - назва товару чи напою, вага або місткість, сорт, ціна за штуку;

для товарів, що розфасовані, - назва товару, сорт, ціна за один кілограм або за сто грамів, вага одиниці розфасовки, ціна за одиницю розфасовки;

для непродовольчих товарів:

для товарів, на які ціни встановлені в залежності від сортності, - назва товару, сорт, ціна за один метр, кілограм, штуку або одиницю розфасовки;

для товарів, на які ціни по сортах не встановлені, - назва товару, ціна за один метр, кілограм, штуку або одиницю розфасовки;

для дрібних штучних товарів (парфюмерні, галантерейні та ін.) - назва товару, вага або місткість, ціна за штуку або одиницю упаковки.

У закладах ресторанного господарства в меню зазначається перелік страв, кулінарних, борошняних кондитерських, булочних виробів та напоїв власного виробництва, вихід і ціна однієї порції. У преїскуранті зазначається перелік алкогольних і безалкогольних напоїв, пива, тютюнових, кондитерських виробів та інших закупних товарів, маса, об'єм і ціна на відповідну одиницю продукту, крім того, для алкогольних напоїв - ємність пляшки, ціна за пляшку, за 50 та 100 мілілітрів. У підприємствах з обслуговуванням офіціантами в бланках рахунків повинні бути передбачені графи для зазначення назв страв, кількості порцій, ціни за порцію та підсумкової суми цін відпущеної продукції.

(абзац одинадцятий пункту 7 у редакції наказу
Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

8. Роздрібні ціни також можуть бути позначені на товарних ярликах, етикетках підприємств-виготівників, упаковці, в якій товар продається населенню, або безпосередньо на самому товарі, якщо позначення ціни не псує його товарний вигляд та не знижує якість товару.

Підприємства, що здійснюють продаж друкованої продукції, оформляють ярлики цін (цінники) на її зразках із зазначенням ціни видання та дати позначення ціни.

При продажу періодичних друкованих видань (газети, журнали, бюлетені) ціни позначаються безпосередньо на їх зразках, що зберігаються до кінця продажу.

При реалізації лікарських препаратів і виробів медичного призначення через мережу аптечних закладів ціни позначаються безпосередньо на оригінальній упаковці виробу.

(пункт 8 доповнено абзацами другим - четвертим згідно з наказом
Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 17.05.97 р. N 252)

9. У підприємствах роздрібною торгівлі та закладах ресторанного господарства, у тому числі в стаціонарній дрібнороздрібній торговельній мережі (крім зазначених в абзаці другому цього пункту), ярлики цін (цінники), преїскуранти цін на куповані товари, покажчики цін обов'язково підписуються працівником, відповідальним за формування, установлення або застосування цін, і завіряються печаткою або штампом суб'єкта господарювання із зазначенням дати підписання. Для підприємств споживчої кооперації, крім розташованих у містах, печатка або штамп не є обов'язковими.

(абзац перший пункту 9 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

У підприємствах роздрібною торгівлі, що при розрахунках з споживачами застосовують сучасну технологію автоматизованої ідентифікації товарів за їх штриховими кодами, а значення цін товарів зберігається в пам'яті ЕККА або комп'ютера, завірення ярликів цін (цінників) підписом з датою та печаткою або штампом не обов'язкове. У відділах та секціях торговельних залів таких підприємств у доступному для споживачів місці повинен бути преїскурант цін, завірений підписом працівника, відповідального за формування, установлення або застосування цін, та печаткою із зазначенням дати підписання.

У закладах ресторанного господарства меню і преїскурант мають бути підписані керівником, бухгалтером (калькулятором) та матеріально-відповідальною особою (завідувач виробництва, бригадир, буфетник, бармен тощо) і скріплені печаткою суб'єкта господарювання.

(абзац третій пункту 9 у редакції наказу
Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

(пункт 9 в редакції наказу Міністерства зовнішніх
економічних зв'язків і торгівлі України України від 17.05.97 р. N 252,
наказу Міністерства економіки України від 16.05.2000 р. N 80)

10. У пересувній дрібнороздрібній торговельній мережі ярлики цін (цінники), покажчики цін обов'язково підписуються працівником, відповідальним за формування, встановлення або застосування цін, і завіряються печаткою суб'єкта господарювання або штампом із зазначенням дати.*

(пункт 10 в редакції наказу Міністерства зовнішніх
економічних зв'язків і торгівлі України від 17.05.97 р. N 252)

* У системі споживчої кооперації при здійсненні виносної (вивізної) торгівлі допускається оформлення засобів інформування про ціни на товари без печатки чи штампа суб'єкта господарювання при наявності дозволу-накладної, яка підписується керівником та бухгалтером суб'єкта господарювання і завіряється печаткою.

(примітка до пункту 10 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства
зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 17.05.97 р. N 252)

11. Після проведення переоцінки товарів згідно з Порядком проведення дооцінки залишків товарно-матеріальних цінностей, затвердженим Міністерством економіки України та Міністерством фінансів України 31.05.93 за N 37-20/248, 07-104 (із змінами і доповненнями), та Положенням про порядок уцінки і реалізації продукції, що залежала, з групи товарів широкого вжитку і продукції виробничо-технічного призначення, затвердженим наказом Міністерства економіки України і Міністерства фінансів України від 10.09.96 N 120/190, суб'єкт господарювання повинен перемаркувати ціни шляхом закреслення попередньої ціни і позначення нової ціни на ярликах цін (цінниках), товарних ярликах, етикетках підприємств-виготівників, упаковці та ін. кожної одиниці товару і засвідчити підписом працівника, відповідального за формування, встановлення або застосування цін.

(абзац перший пункту 11 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства
зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 17.05.97 р. N 252)

Якщо старі ціни на товарах закреслити неможливо (наприклад, були позначені етикетпістолетом), нові ціни позначаються шляхом наклеювання їх безпосередньо на попередні.

При перемаркуванні цін на товарах, уцінених у зв'язку з частковою втратою якості, на товарних ярликах, упаковці або ярликах цін (цінниках) ставиться лігера "П".

В торговельному залі підприємства роздрібної торгівлі, закладу ресторанного господарства вивішуються оголошення про нові ціни, які зберігаються до остаточного продажу цих товарів.

(абзац четвертий пункту 11 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

12. Оформлення засобів інформування про ціни проводиться до надходження товару до торговельного залу або об'єкта дрібно-роздрібної торговельної мережі.

Працівники суб'єкта господарювання до початку роботи повинні перевірити наявність і правильність оформлення ярликів цін (цінників), покажчиків цін, меню, прейскурантів цін на куповані товари.

13. Всі засоби інформування про ціни на товари виготовляються друкарським або іншим способом і повинні бути оформлені чітко, естетично (чорнилом, пастою, штемпельною фарбою (штампом) та ін.) відповідно до чинного законодавства про мови.

Забороняється позначення цін олівцем.

Спосіб позначення роздрібних цін на конкретні товари (штамп, чорнило, паста, маркування етикетпістолетом та ін.) визначається керівником суб'єкта господарювання.

При позначенні цін етикетпістолетом чи наклеюванні стрічки з позначенням ціни підпис працівника, відповідального за формування, встановлення цін, і позначення дати не обов'язкові.

14. У закладах ресторанного господарства класів "люкс" і "вищий" ярлики цін (цінники), меню, прейскуранти цін на куповані товари, інші види друкованої рекламної продукції повинні бути виготовлені на високому художньому рівні.

(пункт 14 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 23.03.99 р. N 168, наказом Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

15. Ярлики цін (цінники), покажчики цін на товари, прейскуранти цін на куповані товари, яких вже немає в продажу, повинні знищуватись.

16. Споживач має право на перевірку ціни товару. На вимогу споживача продавець зобов'язаний надати йому документи, що підтверджують ціну товару.

(пункт 16 у редакції наказу Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

17. За порушення законодавства про захист прав споживачів суб'єкт господарювання несе відповідальність згідно із законодавством.

(пункт 17 у редакції наказу Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)

18. Контроль за дотриманням цієї Інструкції здійснюють органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах їх компетенції відповідно до законодавства.

(пункт 18 у редакції наказу Міністерства економіки України від 25.01.2008 р. N 21)